

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

235

Vragen van de leden **Karabulut** en **Jasper van Dijk** (SP) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Van Bijsterveldt-Vliegenthart, en de minister voor Wonen, Wijken en Integratie over *marktwerking in de educatie*. (Ingezonden 6 juli 2009)

1
Wat is uw reactie op de oproep van de MBO Raad om een eind te maken aan de marktwerking in de educatie?¹

2
Deelt u de mening van de voorzitter van de MBO Raad dat ROC's (Regionale Opleidingscentra) de concurrentie met private onderwijsaanbieders niet aankunnen en dat daardoor de onderwijsinfrastructuur wordt afgebroken? Zo ja, bent u bereid om de marktwerking in de educatie stop te zetten? Zo nee, waarom niet?

3
Wat gaat u ondernemen om te voorkomen dat de ROC's noodgedwongen hun activiteiten op inburgering en educatie moeten stopzetten waardoor «nog meer banen» verloren gaan?

4
Bent u bereid een alternatief te zoeken voor de marktwerking in de educatie, zodat de onderwijsinfrastructuur intact blijft? Wat vindt u van het voorstel van de

MBO Raad om een concessiestelsel in te voeren?

5
Wat is uw reactie op het rapport «Naar een betere inburgering», waarin staat dat de marktwerking in de inburgering gestopt moet worden?²

6
Waarin verschillen sectoren als het mbo, het hbo met het universitair onderwijs op het gebied van educatie, aangezien u daar geen marktwerking op toelaat zoals bij de educatie?

7
Indien u doorgaat op de ingeslagen weg: hoeveel banen moeten er verloren gaan en hoeveel schade moet er nog aan de educatie worden toegebracht, voordat u inziet dat marktwerking in een dergelijke kwetsbare sector niet werkt?

¹ MBO Raad, 30 juni 2009
<http://www.mborraad.nl/?news/812162/MBO+Raad+stop+marktwerking+in+educatie.aspx>

² SP-rapport «Naar een betere inburgering», januari 2009
<http://www.sp.nl/service/rapport/090129inburgering.pdf>

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de minister voor Wonen, Wijken en Integratie (ontvangen 5 oktober 2009)

1
Op dit moment is er nog geen marktwerking in de educatie ingevoerd. Het educatiebudget maakt vanaf 2009 deel uit van het Participatiebudget. Bij de behandeling van het wetsvoorstel Participatiebudget is door het lid Spies c.s. een amendement ingediend (Kamerstukken 2008–2009, 31 567, nr. 18) waarmee wordt vastgelegd dat de oormerking voor educatie per 1 januari 2010 en de verplichte besteding bij roc's per 1 januari 2011 vervalt. Dit amendement is aanvaard door de Kamer.

Echter, de druk op de maatschappelijke functie van het beroepsonderwijs en daarmee op de publiek bekostigde instellingen voor beroepsonderwijs en educatie is op dit moment zeer groot. De crisis in combinatie met de invoering van een nieuwe competentiegerichte kwalificatiestructuur vergt extra inspanningen van de onderwijsinstellingen. Daarnaast heeft de nieuwe Wet inburgering gevolgen gehad voor de roc's.

Deze recente ontwikkelingen zetten al de nodige druk op het stelsel van beroepsonderwijs. Instellingen zijn gedwongen in een zeer kort tijdsbestek veranderingen aan te brengen in hun personeelsbestand en werkprocessen. Zou dit gepaard gaan met de introductie van marktwerking in de volwasseneneducatie, dan levert dat bij elkaar een te groot risico op voor het beroepsonderwijs. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding geweest de marktwerking met drie jaar uit te stellen tot 1-1-2013.

2

Ik deel de mening van de voorzitter van de MBO Raad niet dat roc's in het algemeen de concurrentie met private aanbieders niet aan zouden kunnen. Er zijn immers roc's die geen problemen hebben ondervonden bij de invoering van marktwerking voor inburgering en ook geen problemen verwachten als marktwerking voor educatie zou worden ingevoerd. Zoals ook in het rapport van de MBO Raad is aangegeven biedt het Participatiebudget juist kansen voor de roc's om met de kwaliteit en professionaliteit die zij in de afgelopen jaren hebben ontwikkeld een goed aanbod te formuleren en af te stemmen op de vraag van gemeenten. Van groot belang is dat de doelgroepen waarvoor de educatiemiddelen beschikbaar worden gesteld bij de inkoop door gemeenten centraal staan.

3 en 4

Door het besluit de bestedingsverplichting voor de educatie te verlengen krijgen roc's meer tijd om zich voor te bereiden op marktwerking en hun aanbod af te stemmen op de vraag van de gemeenten.

5

De aanbevelingen om terug te gaan naar het oude systeem waarin geen marktwerking was en verantwoordelijkheden bij OCW en de inspectie lagen neemt het kabinet niet over. De invoering van marktwerking in de inburgering heeft een aanlooptijd gekend maar de huidige ontwikkelingen gaan de goede kant op. De indicatoren die het kabinet gebruikt voor het beleid om de kwaliteit van inburgering te verbeteren zijn het aantal duale trajecten en het slagingspercentage. De kwaliteit wordt verder geborgd door de eisen voor het inburgeringsexamen; de aanbieders

van de inburgeringscursussen hebben zelf het Keurmerk Inburgeren ingesteld en gemeenten sturen op de kwaliteit van het onderwijs dat zij inkopen. Het ministerie van VROM/WWI zorgt bovendien voor de training van examinatoren en er is toezicht op de exameninstellingen. In het rapport van de SP wordt uitgegaan van de tevredenheid van cursisten. 75 % van de cursisten geeft volgens de SP aan tevreden te zijn over de cursus. Dat is een bemoedigende score. De conclusies waarin roc's met andere aanbieders worden vergeleken zijn uitsluitend gebaseerd op uitspraken van docenten en geven daarmee een eenzijdig beeld.

6

Het mbo, het hbo en het universitair onderwijs worden rechtstreeks door het Rijk bekostigd. De inkoop van educatie is sinds de inwerkingtreding van de Wet educatie en beroepsonderwijs een verantwoordelijkheid van de gemeenten. De gedwongen winkelnering werd van meet af aan als een tijdelijke maatregel beschouwd. Bovendien maakt de educatie tezamen met de re-integratie en inburgering deel uit van het Participatiebudget. Voor zowel de inkoop door gemeenten van activiteiten op het gebied van de re-integratie als de inburgering geldt marktwerking. Daarom ligt invoering van marktwerking voor de educatie in de rede. Gemeenten krijgen daardoor meer keuzevrijheid bij de besteding van de middelen van het participatiebudget en kunnen de (gecombineerde) re-integratie, inburgerings- en educatietrajecten die zij inzetten zo goed mogelijk laten aansluiten bij de behoefte van de deelnemers aan deze trajecten.

7

Zoals hierboven aangegeven wordt marktwerking voor de educatie uitgesteld. De gemeenten en de instellingen krijgen hierdoor meer tijd om zich voor te bereiden op de invoering van marktwerking en daarbij vooral de doelgroepen van de educatie centraal te stellen.